

JAARVERSLAG 2022

IVN HEEZE-LEENDE

auteurs: heel veel

redactie: Petra Leeuwestein-Verbeek

tekening op het voorblad: Ciel Broeckx

foto's: afkomstig van werkgroepen

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD VAN HET BESTUUR	3
2	EDUCATIE EN ONTSPANNING	5
2.1	Cursuswerkgroep	5
2.2	Kinderactiviteiten	6
2.3	Groen voor ouderen	9
2.4	Wandelingen coördinatie	10
2.5	Scholenwerk	11
2.6	Jeugd IVN	16
2.7	Fotografie	16
2.8	Tentoonstellingswerkgroep	18
3	NATUUR(WERK)GROEPEN	19
3.1	Gentiaanblauwtje	19
3.2	Amfibieënwerkgroep	19
3.3	Florawerkgroep	20
3.4	Vogelwerkgroep	21
3.5	Bomenwerkgroep	23
3.6	Natuurbeheer	24
3.7	Natuur- en milieubescherming	25
3.8	Bibliotheek, informatie & ivn winkel	26
4	PR EN COMMUNICATIE	28
4.1	PR & Communicatie	28
5	BESTUUR	30
5.1	Het bestuur	30
5.2	Samenwerking	31
5.3	Afdeling Heeze-Leende	31

1 VOORWOORD VAN HET BESTUUR

Het afgelopen jaar 2022 was gelukkig weer een normaal jaar. In het begin van het jaar nog wat lichte coronaperikelen, maar verder volop gelegenheid om samen natuuractiviteiten te ondernemen.

En dat hebben we gedaan: onze werkgroepen, groot en klein, zijn weer actief geweest.

Met cursussen, wandelingen (meer dan 650 deelnemers), ons scholenwerk met diverse projecten, toolboxes voor alle scholen en inzet van natuurouders.

Goedbezochte films en lezingen, zoals over de wolf in onze gemeente. Vele nieuwsbrieven, Groene Bladjes en een (bijna) vernieuwde website waren een rijke bron van informatie.

En met onze jeugd-IVN volop de natuur in, een expositie bij dr. Liebregts, telling van gentiaan-blauwtjes (weer geen eitjes) en meer dan 6500 amfibieën veilig over de drukke Somerenseweg gezet.

Een mijlpaal was ook de aanleg van de eerste Tiny Forest door de leerlingen van Kindcentrum De Parel met hulp van onze werkgroep Natuurbeheer, in samenwerking met de gemeente Heeze-Leende en IVN Natuureducatie.

Ook het vogelontbijt en ons ledenuitje waren een succes. We hebben natuurwandelingen gemaakt met het nieuwe college en de gemeenteraad en met de jubilerende Brabantse Milieufederatie.

Ons ledental is weer gegroeid: naar ruim 260 leden!

Kortom, als vereniging gaat het ons goed, maar met de natuur moet het absoluut beter, ook in onze natuurrijke gemeente Heeze-Leende.

We willen dan ook als IVN helpen de achteruitgang van de natuur te stoppen en liever nog vooruitgang te boeken. Wat zou helpen is dat nog meer van onze leden actief worden in werkgroepen en ook bijeenkomsten en wandelingen bezoeken. Een ruwe schatting is dat minder dan 50% van onze leden actief deelneemt. Het werk, dat gedaan moet worden, rust op de schouders van een relatief kleine groep gemotiveerde mensen.

En nog een andere wens: meer (naams)bekendheid voor het IVN en zijn activiteiten.

Daardoor kunnen we meer inwoners van onze dorpen bereiken om ze vertrouwd te maken met de natuur. Hun verwondering leidt dan tot meer verbinding met en zorgzaamheid voor de planten en dieren. Belangrijk is de natuur weer terug te brengen in het dagelijkse leven van mensen.

Tiny Forest is daarom een goed voorbeeld; meer plantsoenen en betegelde tuintjes omtoveren tot kleine stukjes natuur! En "zaadjes planten" in de kindertijd kan een kompas zijn voor meer betrokkenheid in het verdere leven met alles wat groeit en bloeit.

We gaan in 2023 een paar bijzondere projecten organiseren, die de natuur nog wat meer op het netvlies van onze inwoners brengt. Dat doen we samen met de gemeente en partnerorganisaties, zoals Staatsbosbeheer en Brabants Landschap. De 50^e Boomfeestdag in november is zeker reden voor een feestje.

Denk ook aan het verzamelen van geld (crowdfunding) voor extra amfibieëntunnels onder de Somerenseweg in de maanden maart en april. Dure dingen, die tunnels, dus dat wordt hard werken om voldoende geld binnen te halen.

In de maand mei gaat de verkiezing door onze inwoners van De Mooiste Boom van Heeze, Leende, Sterksel en Leenderstrijp van start. Ook weer een activiteit, die de natuur van onze gemeente wat dichterbij de mensen brengt.

Ook willen we in het komend jaar, aansluitend aan het succes van onze Jeugd-IVN, aandacht besteden aan het aantrekken en behouden van 11+-jongeren.

2023 belooft dus een inspannend, maar ook spannend jaar te worden, waar we al onze leden weer hard bij nodig hebben!

Ben Pollmann, voorzitter

2 EDUCATIE EN ONTSPANNING

2.1 CURSUSWERKGROEP

Corrie Vincent, Trineke Hofstra, Henk van der Kruijs en Ine Troelstra (coördinator)

Amfibieëncursus

In 2022 lukte het ons na de twee coronajaren gelukkig weer om cursussen te geven. In maart startten we met de amfibieëncursus.

De 18 cursisten mochten meekijken bij het overzetten aan de Somerenseweg bij het Platvoetje. De lesavond werd gegeven door Annemarie van Diepenbeek, die jarenlang werkzaam was bij Ravon. Zij is expert op het gebied van amfibieën en diersporen. Daarna gingen we twee keer het veld in met Eelco Hoogendam en Hans Teeven van de amfibieënwerkgroep. Behalve de gewone en de heikikker vonden we ook alpenwatersalamanders in de poelen op de Strabrechtse hei. We waren betoverd door de prachtige kleuren toen ze in het cuvet rondzwommen. Heel veel dank aan de amfibieënwerkgroep voor het leiden van de excursies!

Weercursus

Een heel ander soort cursus gaven we in het najaar, rondom het thema 'Wolken, Wind en Water'. Voor deze weercursus hadden we 20 deelnemers. De lezing en de eerste excursie werden gegeven door Gerard Sturkenboom (overleden op 19 januari 2023), die als molenaar dagelijks met het weer bezig is. Het niveau van de lesavond lag flink hoog, het ontstaan van depressies en fronten werd gedetailleerd uit de doeken gedaan. Tijdens de excursie op de molen werd er ingegaan op de windkracht en het draaien van de wind en hoe je aan de beweging van de wolken al kunt voorspellen wat eraan zit te komen. Daarnaast kwamen de geschiedenis en de werking van de molen uitgebreid aan bod.

Tijdens de tweede excursie lag de nadruk op neerslag en waterberging. Vanaf de Plaetse begonnen we met wat theorie, daarna bezochten we de grondwatermeter in de Heidetuin en liepen vervolgens langs de nieuwe beekloop van de Kleine Dommel. Tijdens het wandelen kenden we ieder kwartier even omhoog en zagen zo de stapelwolken groeien waaruit later regen zou vallen. Maar toen was de excursie al voorbij.

Afscheid

In november nam het cursusteam afscheid van Annemiek van Dijk en Ineke Thijs, die zich allebei meer op andere natuuractiviteiten gaan richten. Beiden hebben heel veel gedaan voor het cursusteam: Annemiek is altijd bijzonder creatief met materiaal om dingen helder uit te leggen, Ineke heeft een paar jaar veel werk verzet als coördinator van de werkgroep. Annemiek en Ineke, dank jullie wel!

We zoeken dus heel graag versterking van onze werkgroep, zodat we het organiseren van de cursussen over meer mensen kunnen verdelen.

Plannen

In 2023 organiseren we weer de algemene natuurschool 'Natuur Dichtbij', die bijna het hele jaar loopt, van eind januari tot begin november. De eerste inschrijvingen zijn al binnen. In november volgt dan nog een cursus over duurzaamheid van twee lesavonden en een workshop.

2.2 KINDERACTIVITEITEN

Weena Oskamp

Zondag 13 maart 2022, Hé, hoe doet die vogel dat?

Na een coronaperiode mochten we weer beginnen met de kinder-doe-ochtend. En wat was het fijn en leuk om weer te mogen starten.

Marleen, Ciel en Willem-Jan hebben ieder een stukje verteld over het wel en wee van de vogels. De kinderen luisterden allemaal erg aandachtig en er waren zelfs een aantal kinderen die ook al veel konden vertellen over de vogels. Kortom, een interactie die erg leuk en verrijkend was voor iedereen.

We hadden veel opgezette vogels en andere instrumenten die vogels gebruiken bij hun dagelijkse beslommingen. We hebben laten zien, horen en voelen en dan is de waarneming van het kind heel groots!

Daarna zijn we allemaal naar buiten gegaan om natuurlijke materialen te gaan zoeken om na-dien een vogellokker te kunnen maken. Weer teruggekomen bij de Sleutelbloem hebben we wat gedronken en gesnoept en zijn we snel aan het werk gegaan om vogellokkers te maken. Het was weer een fantastisch mooie ochtend met enthousiaste kinderen, ouders, begeleiders.

Zondag 18 september 2022, Pannenkoekenspel

Het was een wisselvallig weertje, maar gelukkig nog droog op het moment dat we alles gereed aan het maken waren bij Ciel en Mari in de tuin en daarbij mochten we ook dankbaar gebruik maken van de ruimte van het Brabants Landschap. Het was tijd voor het pannenkoekenspel! De molenaar van de Sint Victor, Rob van der Veeke, was ook van de partij. Want wat zijn nou de ingrediënten van een pannenkoek? En al dat zoets wat je erop doet, waar komt dat vandaan? De kinderen kregen een spelformulier mee, waarop vragen stonden over alle ingrediënten. Als ze alles verzameld hadden, dan konden ze een pannenkoek laten maken door de pannenkoekenbakkers. Alle elementen waren verspreid over het terrein, tot het proeven van verse melk van boer Erik van der Paalen, het zoeken van de eieren en de meelweetjes van de molenaar en de verrukkelijke kruidkoek die Rob had gebakken toe. Marleen vertelde over de bijen en de wespen naar aanleiding van de heerlijke honing en we

hadden een heuse hoornaar om van dichtbij te bekijken. Kortom, er was weer genoeg te beleven en de ruime hoeveelheid van de heerlijke pannenkoeken is erg goed in de smaak gevallen.

Woensdag 12 oktober 2022, Gi-Ga Groen, botanisch stoepekrijt

In samenwerking met bibliotheek Dommeldal hebben we een activiteit gehad bij de bibliotheek in de Schammert. De opkomst was wat laag, maar dat mocht de pret niet drukken, zo te zien aan het enthousiasme van de kinderen tijdens de activiteit. We hebben eerst geluisterd naar een verhaal over de natuur en daarna zijn we naar buiten gegaan om te kijken naar alle onkruidjes en fantasieplantjes die de kinderen daarnaast met stoepekrijt hebben nagetekend. Weer terug bij de Schammert hebben we wat gedronken en zijn we nog zaadbommetjes gaan maken. We zijn benieuwd wanneer ze uitkomen.

2.3 GROEN VOOR OUDEREN

Ruud Krielaart

De natuurkoffer is ondanks de coronamaatregelen in het begin van het jaar toch grotendeels bij de zorgcentra in Heeze en Leende bezorgd en gebruikt. Alleen in het Nicasius werd de koffer pas vanaf de lente ingezet. Leenderhof en Molenschut hebben de koffer het hele jaar gebruikt. Zorgcentrum Marishof uit Maarheeze, dat in de coronatijd het gebruik van de koffer had opgeschort, lijkt nu definitief afgehaakt te zijn.

De proef om de koffer twee weken per zorgcentrum in te zetten is een succes gebleken. De activiteitenbegeleiders hebben zo meer mogelijkheden om een sessie met de bewoners in te plannen.

Bedankt Ton en Weena! Het bewijst ieder jaar weer dat IVN er is voor iedereen, voor jong en oud. Groen, grijs en (hopelijk) gelukkig, mede dankzij jullie.

2.4 WANDELINGEN COÖRDINATIE

Harrie van Litsenburg, Ruud Krielaart

Publiekswandelingen

Aan de publiekswandelingen hebben in 2022 in totaal 151 personen deelgenomen. In de maanden januari en februari werden geen wandelingen gehouden vanwege corona. Uitschieters waren de wandelingen langs de Strijper Aa in juni met 21 personen en natuurlijk de paddenstoelenwandeling in de herfst met 64 personen. Er waren een aantal wandelzondagen met slecht weer. Dit heeft het resultaat uiteraard negatief beïnvloed.

Wandelingen Schoorsveld

In totaal 24 personen hebben (in 4 seizoenen) op Schoorsveld gewandeld met onze gidsen. De herfstwandeling trok geen publiek.

Wandelingen op Kapellerput

Ook dit jaar hebben we weer met veel zakenmensen gewandeld: 369 in totaal, met een uitschieter van 78 personen in september.

Aangevraagde wandelingen

Voor 112 mensen is in 2022 een wandeling aangevraagd, met als topper een groep in juni van 40 personen. Voor het eerst moesten wij een wandeling weigeren omdat de deelnemers een instructie "Paddenstoelen plukken" van ons verlangden. Dit was in strijd met onze doelstellingen.

In totaal hebben vorig jaar 656 personen met ons gewandeld, een prima prestatie van onze natuurgidsen! Wat betreft het aantal wandelaars was 2022 een topjaar. De afgelopen twee jaar kunnen we vanwege de corona niet vergelijken met andere jaren, maar daarvóór was het aantal wandelaars achtereenvolgens:

2017: 407

2018: 353

2019: 535

In totaal waren 19 natuurgidsen actief in het afgelopen jaar, een stabiel aantal.

Tenslotte:

Met een grote groep natuurgidsen hebben wij op 19 november een uitstapje gemaakt naar Den Bosch. Dit als blijk van waardering voor het werk dat de gidsen (de meesten al heel lang) in al die jaren hebben verricht. Ondertussen is het programma voor de publiekswandelingen voor 2023 weer opgesteld, met deze keer een avond-fietstocht in augustus.

2.5 SCHOLENWERK

Wilhelmien van de Paal

De vertrouwde projecten, met schoolgidsen

Januari: nieuwjaarswandeling schoolgidsen

Met zonnig weer zijn we naar het nieuw aangelegde moeras langs de Strabrechtse Dijk gelopen. Ineke vertelde ons waarom dit was aangelegd en dat het waterpeil geregeld kan worden door sluisjes. Ook kregen we leuke informatie over vogels die in dit gebied kunnen voorkomen. Daarna zijn we via een stukje Ruls Laarzenpad naar de Rul gelopen en via het boterpaadje weer terug naar de Sleutelbloem. Onderweg zagen we zelfs nog paddenstoelen, zwerminktzwammen en een vlinder in De Kleine Dommel midden tussen de weilanden.

Na afloop kwamen onder het genot van koffie/thee nog de coronaperiode en de activiteiten van het scholenwerk aan bod.

Alle gidsen vonden dit soort wandelingen naar verschillende gebiedjes leuk en leerzaam, omdat we met projecten die de scholen nu mogen aanvragen, elkaar niet meer als groep zien.

Februari: bijscholing insecten, verzorgd door Hans Teeven

Het was een boeiende lezing met veel kleurrijke plaatjes waarop de insecten duidelijk te zien waren. Wij kunnen in onze tuinen veel insecten en hun gedrag waarnemen, maar het vergt veel tijd.

Toolboxen voor alle scholen in onze gemeente

De gemeente Heeze-Leende en Rotary Strabrecht hebben door een financiële donatie mogelijk gemaakt dat er voor alle basisscholen een mooie natuurbox aangeschaft kon worden. Hierin zitten allerlei materialen die leerkrachten en natuurouders kunnen gebruiken bij hun binnen/buiten lessen zoals spiegeltjes en loeps. Meer natuureducatie in de klas maar vooral meer natuurbeleving buiten in de natuur is voor de leerlingen het belangrijkste. Wat ze zelf ontdekken vergeten ze nooit meer, bijvoorbeeld hoe ziet een regenworm eruit, wat eet hij, wat is zijn functie in de natuur, voor wie is hij voedsel. Zo ontdekken de kinderen de kringlopen in de natuur.

Maart: Ellen heeft een mooie Powerpoint over Voorjaar en Wegbermen gemaakt, die we in de Sleutelbloem samen besproken hebben. Dit is extra lesmateriaal voor de leerlingen, want zij zijn visueel ingesteld, De informatie op deze manier weergegeven vinden ze leuk en ze begrijpen het beter.

April: ganzenspel groep 4 en 3-4

Na twee jaar konden we het Ganzenspel weer organiseren voor de scholen zonder natuurouders. Het doel van dit spel is natuurbeleving dicht bij huis. Op acht posten (met Ganzenhouders) worden allerlei natuuropdrachten en -spelletjes gedaan, zoals bijvoorbeeld sporen zoeken, voedselketens leggen en natuurtatoeages maken.

Hulpouders krijgen instructies en begeleiden de groepjes kinderen. Dit jaar deden drie scholen mee met in totaal ongeveer 84 leerlingen. Voor de kinderen uit Heeze was dit spel bij de speeltuin aan de Molenhoeven, voor de kinderen uit Leende bij het speelveld aan de Freesia-laan en directe omgeving in Leende.

Meerdere scholen waar natuurouders actief zijn hebben het Ganzenspel ook gespeeld, al dan niet in aangepaste vorm. Het weer was prima en iedereen heeft genoten.

Mei: boerderijproject groep 3 en 3-4

De ouders en leerkrachten hebben digitaal de opdrachten en verdere informatie voor dit project gekregen. De ouder doet met vijf tot zes leerlingen de opdrachten over de dieren die er zijn zoals varkens, kippen, ganzen en zelfs was er dit jaar een kalfje. Bij de tafel met producten van koe, paard, schaap, varken, kip en producten die deze dieren eten, geeft een schoolgids uitleg. De zintuigentuin vonden de kinderen erg leuk. Voor het eerst hebben we de leerlingen in de groentetuin diverse groenten laten zien. Veel leerlingen herkenden sla en aardbeien, maar andere producten als rabarber en aardappelen niet. Het weer werkte alle dagen mee waardoor de leerlingen heerlijk buiten van een glaasje limonade konden genieten, waarbij ook het smaakzintuig aan bod kwam. Kelly liep stage bij de boerderij van Kempenhaeghe en zij heeft ouders en leerlingen verwelkomd, uitleg gegeven bij de zintuigen/groentetuin en bij de tafel met producten. Zij vond het erg leuk om dit te doen. Het is fijn dat de scholen gebruik mogen maken van de boerderij en tuin bij Kempenhaeghe, wat bij de leerlingen verwondering en nieuwe ervaringen oproept.

Juni: project Voorjaar en Wegbermen groep 5, 6 en 6/7

De scholen zonder natuurouders hebben dit project digitaal ontvangen met informatie, werkbladen en een mooie Powerpoint. Helaas hebben we geen evaluaties van de leerkrachten ontvangen die zich hadden opgegeven voor dit project.

Juli: evaluatie van de projecten

September: start schooljaar met de gidsen in de Sleutelbloem

met een bespreking van de komende projecten vanaf september 2022 tot juli 2023

September: project Heide groep 6 en 7

De scholen zonder natuurouders hebben dit project digitaal ontvangen met informatie, keuze uit diverse werkbladen en een mooie Powerpoint. Helaas hebben we geen evaluaties van de leerkrachten ontvangen die zich hadden opgegeven voor dit project of een ander project met de leerlingen hebben gedaan, bijvoorbeeld Bodem.

November: project Eigen Dorp groep 8 en 7-8

P.E.D. is de afronding voor de leerlingen van groep 8 of combinatieklas 7/8. Het project is zowel in juni als in november georganiseerd omdat het tijdens de corona periode niet kon doorgaan. De ochtend bestaat uit twee delen. In de Heemkamer doen de leerlingen onder leiding van leden van de Heemkundekring een PED Quiz. Er worden allerlei opdrachten gegeven over het landschap en de natuur, het Brabants dialect, straten en gebouwen van onze dorpen en

over voorwerpen van vroeger. In de Sleutelbloem doen de leerlingen proefjes met rode koolsap, bekijken ze diertjes die in het water leven onder de binoculair, en gaan ze met de microscoop op zoek naar plantencellen, bladgroenkorrels en huidmondjes. Dit jaar was er ook aandacht voor de vervuiling die sigarettenpeuken veroorzaken in de natuur. Vanuit het jongerenwerk in Heeze is een 'kunstwerk' gemaakt om aandacht te vragen voor dit probleem. Scholen kunnen een klassikale, creatieve les aanvragen over dit onderwerp. Leerlingen, ouders en leerkrachten vonden de ochtend super leuk, interessant en leerzaam.

November: boomfeestdag voor groep 7 en 7/8

Het thema was: "Bomen Werken".

In het "natuurpark" bij industrieterrein De Poortmannen in Heeze hebben 170 leerlingen in het laatste deel van de houtwal struikjes geplant. Ook mochten de leerlingen van alle scholen een *Parrotia Persica* (ijzerhoutboom) planten en een zelfgemaakte plaquette erbij plaatsen. Gemeentewerkers en gidsen van het IVN hielpen de leerlingen bij de binnen- en buitenactiviteiten. De gemeente zorgde voor het plantterrein, het plantmateriaal en schoppen.

Het is belangrijk dat de schooljeugd het belang inziet van het planten van (meer) bomen en wat hun rol is in het tegengaan van klimaatverandering. Ze leerden dat bomen water vasthouden, verkoeling brengen, schadelijke stoffen uit de lucht filteren en voedsel leveren. Verder bieden bomen en struiken leefruimte en bescherming aan allerlei planten en dieren.

Het educatief programma werd gehouden bij de firma Espe-Labeling.

In groepjes kregen de kinderen uitleg van IVN gidsen over delen van diverse soorten dieren die op de drie tafels lagen, zoals een patrijs, een schedel van een wild varken, het gewei van een ree, een bunzing, diverse kevers, waterdiertjes, boomklever, een muisje, enz. Dit vonden ze allemaal zo interessant dat de tijd per groep uitliep.

De firma Espe-Labeling vond onze schoolprojecten, vooral de buitenlessen zo goed, dat deze spontaan 160 insectenpotjes geschonken heeft. Deze doen wij bij de acht scholen in de toolbox, zodat de leerlingen er gebruik van kunnen maken, bij alle buitenlessen die aangeboden worden.

Het Brabants Landschap had voor de tafels en een deel van het materiaal gezorgd.

Na afloop kregen alle leerlingen een liniaaltje en een appel die gesponsord was door A.H.

Alle medewerkers aan deze Boomfeestdag heel hartelijk bedankt namens de werkgroep scholenwerk Boomfeestdag.

De projecten nieuwe stijl, met natuurouders

Ineke Thijs

Als het nieuwe schooljaar 2022-2023 begint zijn er inmiddels 5 basisscholen met in totaal 20 natuurouders (inclusief de Berkenschutse): De Trumakkers (6), Dirk Hezius (4), De Parel (6), St. Jan (3), De Berkenschutse (1).

Aan het begin van het schooljaar 2022-2023 zijn nieuwe contacten gelegd met de Triangel, de Talententoren en de Merlebos middels een gesprek en presentatie over wat natuurouders doen op school. In april/mei 2023 zullen de nieuwe natuurouders een cursus krijgen die gaat over wat natuurouders op school kunnen betekenen en wat daarvoor nodig is, over natuurbeleving bij kinderen en de rol van het IVN daarbij. Ook zullen de nieuwe natuurouders dan kennismaken met wat er allemaal aan materialen en projecten in de Sleutelbloem is en ook wat de schoolgidsen tot nu toe allemaal gedaan en bedacht hebben.

De scholen met natuurouders hebben zich voor allerlei activiteiten opgegeven middels een nieuw samengestelde lijst die naar hen is toegestuurd in juni 2022, voordat de schoolvakanties begonnen. Deze activiteiten worden door de natuurouders georganiseerd en ondersteund, maar bij sommige activiteiten wordt er een beroep gedaan op schoolgidsen of andere IVN-leden. Dit jaar hebben schoolgidsen ondersteuning gegeven bij de projecten Ganzenspel, Voorjaarswandeling, Waterdiertjes, Project Eigen Dorp, Heide en Bos/Bodem. Deze samenwerking is belangrijk: zo blijven we betrokken bij natuureducatie op de scholen.

De scholen zonder natuurouders hebben ook een lijst gekregen, voor de laatste keer. Vanaf het nieuwe schooljaar gaan we ervan uit dat alle scholen natuurouders hebben en zal de nieuwe vorm van scholenwerk een feit zijn!

De natuurouders hebben inmiddels een bijscholing gedaan over water, bos en bodem, heide. We hopen dit schooljaar in de lente het Project Eigen Dorp en het Project Voorjaar/bijen nog te kunnen doen.

Bijscholing zullen zich steeds blijven herhalen, omdat we ervan uitgaan dat er steeds nieuwe aanwas van natuurouders zal zijn en iedereen de kans moet krijgen om zich bij te scholen. Thema's kunnen zijn: bijen en wespen/insecten, bodem(diertjes), bomen, (heide)planten, paddenstoelen, water(diertjes) en water(planten), vogels, zoogdieren, spinnen enz., in overleg met en naar gelang van de behoefte van de natuurouders.

De natuurouders van De Parel zijn dit jaar gestart om samen met de leerkracht meer en betere aansluiting vorm te geven van wandelingen, praktijkopdrachten en lesmethode. Het was een hele uitdaging om aan de slag te gaan met de evolutie en het eerste leven op aarde. De lesstof ging van algen, wieren en mossen naar zaadplanten en zaadverspreiding. Er moest iets nieuw bedacht worden en dat is in goed overleg gelukt. Nieuwe wandelingen, verzamelen van de bedoelde planten, zoeken en vinden van manieren van zaadverspreiding, onderzoek met microscopen, zelf algen onder de microscoop leggen op zoek naar de cellen met bladgroenkorrels en die bekijken op het grote scherm in de Sleutelbloem. Het was heel erg bijzonder. Veel werk met een heel mooi resultaat.

Vanaf het nieuwe schooljaar is het de bedoeling dat alle natuurouders in gesprek gaan met de leerkrachten met de activiteitenlijst als leidraad. Dat vraagt de eerste keer veel aandacht en werk van zowel de leerkrachten als de natuurouders, maar ze zijn allemaal heel enthousiast, dus dat gaat zeker lukken. Op sommige scholen zal het wat langzamer gaan, afhankelijk van de tijd die iedereen heeft.

We zien dat bij bijna alle scholen met natuurouders de leerlingen per groep minimaal twee keer per jaar naar buiten gaan of een onderzoek nabij school en/of in de klas doen wat betreft de natuur en dat is 100% meer dan in de afgelopen jaren. Heel fijn om te zien en te merken dat velen ook zo enthousiast zijn.

Op naar het nieuwe jaar 2023 waar al veel wandelingen en excursies gepland staan op bovengenoemde scholen.

2.6 JEUGD IVN

Stefanie van Heck

Het eerste 'officiële' jaar van het jeugd IVN is een feit. Met een groeiende groep enthousiaste jeugdleden, een groeiende groep begeleiders en steeds meer activiteiten op onze naam waar we zowel energie als ervaring uit kunnen putten, kijken wij terug op een geslaagd jaar:

*We hebben gespeurd naar sporen in de ijzige kou van januari, waar we niet alleen een drol van een wolf vonden, maar ook de zoelplek en de wissels van de wilde zwijnen.

*We hebben amfibieën helpen tellen en overzetten met de amfibieënwerkgroep, (en stiekem hopen veel kinderen dat de tunnels nog niet klaar zijn in januari zodat ze weer mogen komen helpen).

*We hebben zwerfafval geprikt, en zelfs de wijkagent moeten inschakelen omdat we naast heel veel afval ook gestolen goed tegenkwamen.

*We hebben in alle vroegte vogels gespot in het bos, en weten nu allemaal welke vogel kan lachen en welke er klinkt als een fietspomp.

*We hebben kalfjes geaaid bij boer Gerard Noordman, en meer geleerd over duurzame melkveeboerderijen.

*We hebben naar waterbeestjes gezocht aan de meest idyllische waterkant in de wijde omgeving, de Strijper Aa.

*We hebben weer een nieuw insecten/bodemdiertjesspel gespeeld op de Strabrechtse hei: naast bodemdiertjes zoeken en hutten bouwen hebben we met de draagbare microscoop zelf gezien dat de vleugel van de vlinder uit schubjes bestaat.

*We hebben de nieuwe boswachter leren kennen, Nick, die ons mee nam voor een wandeling door de Lange Bleek en door zijn boeiende verhalen nu al wel zo'n zeven opvolgers in het verschiet heeft.

*We hebben de nacht van de nacht beleefd bij de schuur van Brabants Landschap en zijn met dezelfde Nick, een gids en batdetectors op pad geweest door het donkere bos op zoek naar het inmiddels bekende 'helikopter geluid' van vleermuizen.

*We hebben hard gewerkt op het Beempje van José en het jaar afgesloten met een kampvuurtje, warme choco en marshmallows onder de muzikale begeleiding van Peer met zijn didgeridoo.

Wij willen hierbij heel hartelijk de gidsen bedanken voor al hun kennis en begeleiding en iedereen die voor of achter de schermen heeft meegeholpen met het tot stand komen van al deze activiteiten voor het jeugd IVN. Bedankt voor al jullie enthousiasme en vertrouwen en hopelijk tot volgend jaar!

2.7 FOTOGRAFIE

Mariet Camp

De fotowerkgroep heeft als doel het opbouwen van een fotoarchief van natuur- (flora en fauna) en landschapsontwikkelingen rond Heeze. Hiervan kunnen werkgroepen van IVN Heeze-Leende gebruikmaken in hun publicaties en bijeenkomsten. We hebben voor deze vorm van een fotobestand, opgebouwd door amateurfotografen, gekozen om het gebruik van fotografisch materiaal te stimuleren, zonder dat daarvoor betaling noodzakelijk is.

Dit jaar hebben we het archief verbeterd, zodat het gebruiksvriendelijk en toegankelijker is voor alle werkgroepen. In de mappen worden de planten en dieren gedetermineerd opgenomen. Dat doen we met behulp van sites, zoals waarneming.nl. Ook wordt zoveel mogelijk de locatie aangeduid, waar de opnames zijn gemaakt.

Het jaar 2022 hebben we voortvarend aangepakt, na de coronaperikelen van de voorgaande jaren. Het ledental van de fotowerkgroep is constant, ca 12 personen, met kleine wisseling. Gaandeweg heeft ieder zo zijn eigen stijl van fotograferen ontwikkeld.

Onze werkwijze is als volgt: we vergaderen éénmaal per maand met een vaste agenda, waarin het gezamenlijk bespreken van de gemaakte opnamen tijdens de maandelijkse excursie het hoogtepunt is. Doel is het verbeteren van de kwaliteit van fotograferen door elkaars opnamen met opbouwende kritiek te benaderen. We kiezen op deze avond een nieuw thema voor de zaterdagexcursie volgend op de donderdagvergadering.

Thema's in 2022 waren boomstronken, landschappen (scherpte-diepte), Rielloop (zonsopgang en nieuwe natuur), ontluikende lente (vennetje "Bels lijntje"), weilanden bij De Plaetse, diverse activiteiten op Natuurbegraafplaats Schoorsveld, heidebloei, spinnen en insecten in de Herbertusbossen, paddenstoelen, landschap op de Strabrechtse hei (cursusonderdeel), ijskel-der achter kasteel Heeze, ijskristallen.

Gewone zwavelkop, mcs

Daarnaast trachten we onze vakbekwaamheid te verbeteren door het bezoeken van exposities, het uitnodigen van deskundigen en het volgen van relevante clinics op internet, zoals werken met bewerkingsprogramma Lightroom.

Recent is een protocol met alle afspraken en werkwijze vastgelegd, met de toegangscode's en relevante sites.

Activiteiten waarbij we gefotografeerd hebben in 2022 zijn: verschillende foto-opdrachten bij Natuurbegraafplaats Schoorsveld, overzetten padden (Somerenseweg) in maart, ontwikkelingen Kleine Dommel, natuurontbijt 15 mei, de aanleg van het Tiny-bos achter de Sleutelbloem op 11 november, de natuurwandelingen op Schoorsveld.

Er zijn foto's gebruikt door onder andere de natuurgidsenopleiding en de scholenwerkgroep, waarmee we een goede samenwerking onderhouden.

Ook zijn er dit jaar door meerdere werkgroepen foto's gebruikt, sinds we de toegankelijkheid hebben verbeterd.

Voor het gebruik van het IVN instagram-account hebben we afspraken gemaakt met Sandra de Haan.

We zijn voornemens een nieuwe expositie van onze foto's samen te stellen.

2.8 TENTOONSTELLINGSWERKGROEP

Els Smedema, Ciel Broeckx, Marleen Hoogendam

Afgelopen jaar heeft onze groep kleine exposities bij de praktijk van dr. Liebregts ingericht over de volgende onderwerpen: beekdal, lente en zomer, bos en heide. In december 2022 hebben we nog een keer gewisseld. Het laatste onderwerp is overleven in de winter.

We hebben niet de indruk dat er uitgebreid naar onze 'exposities' gekeken wordt. Mensen zitten tenslotte per definitie niet voor hun plezier bij de dokter. Toch fleurt het de ruimte wel op.

3 NATUUR(WERK)GROEPEN

3.1 GENTIAANBLAUWTJE

Leo van Bossum

In telplots Waschven en Molentje zijn ook in 2022 geen eitjes van het gentiaanblauwtje waargenomen. Het ziet er nog steeds somber uit: de laatste keer dat er eitjes waren geteld dateert al van 2015. Gentianen stonden er ook dit jaar genoeg. In plot Molentje telden we 152 bloeistengels met gezamenlijk 354 knoppen. In plot Waschven vonden we 114 bloeistengels met 248 knoppen. Staatsbosbeheer heeft van een aantal gentianen zaden verzameld en deze uitgezaaid in geplagde visgraadstroken. Dit om een corridor te maken tussen gebieden in de hei met gentianen waar wel eitjes op gevonden zijn naar andere geschikte plaatsen met gentianen waar eerder ook eitjes waargenomen waren, waaronder ook onze plots. De verwachting is dat het nog wel een paar jaar zal duren voor de gentiaanblauwtjes op deze wijze onze plots zullen bereiken.

Wij kijken er toch weer naar uit om in 2023 naar eitjes in onze plots te speuren.

3.2 AMFIBIEËNWERKGROEP

Eelco Hoogendam

Algemeen

Ook in 2022 zijn we weer druk geweest met de amfibieën. De amfibieën zijn veilig overgezet bij de Somerenseweg. De inventarisaties in de poelen op de Strabrechtse Heide zijn uitgevoerd en de rugstreeppadden in dit heidegebied zijn geteld. De natuurbruggen zijn bezocht en de boomkikkers op Valkenhorst zijn geteld. En eindelijk kon de amfibieëncursus doorgang vinden. Ik licht enkele zaken hieronder toe.

Amfibieëntrek Somerenseweg

In 2022 hebben we weer volop amfibieën overgezet op de Somerenseweg; met meer dan 6.500 overstekende amfibieën. Die natte ochtend met ruim 1.300 exemplaren in twintig emmers zullen we niet snel vergeten.

Met de overzetactie krijgen we nog steeds een mooi beeld van de amfibieën die gebruik maken van onze overzetservice. Ze zijn er allemaal: gewone padden, bruine kikkers, groene kikkers, alpenwatersalamanders, kleine watersalamanders, een enkele rugstreeppad en heel veel heikikkers zijn gered en veilig overgezet.

Nog steeds hopen we dat er snel genoeg goede amfibieëntunnels komen, zodat de amfibieën volledig zelfstandig de oversteek kunnen maken. De gemeente heeft er drie beloofd. Wij hopen dat er veel meer tunnels kunnen komen, zodat alle dieren veilig kunnen oversteken.

Gelukkig hebben we ook de kinderen van het Jeugd-IVN kennis kunnen laten maken met de amfibieën. Zij zijn in kleine groepjes, soms in de winterse kou, met ons mee geweest om de emmers te controleren. En dan blijkt maar weer: kinderen zien heel scherp en hebben ze gezien voordat de volwassenen ze opmerken. Hulde aan de kinderen!

Poelen Strabrechtse Heide

Op verzoek van Staatsbosbeheer zijn ook de poelen op de Strabrechtse Heide door ons bezocht; niet allemaal, maar wel de meeste. Doorgaans hadden we een mooi resultaat, wat aan toont dat de amfibieën gebruik maken van de poelen.

In 2022 hebben we ook het Heerenven – midden op de Strabrechtse Heide – gemonitord. Staatsbosbeheer wil weten welke amfibieën hier voorkomen. Wij hebben hoofdzakelijk rugstreeppadden aangetroffen, met heel veel dikkopjes.

Natuurbruggen

Ook in 2022 hebben we de natuurbruggen verschillende keren bezocht. Over het algemeen zijn de resultaten positief; met name bij de natuurbrug over de A2. De natuurbrug over de N396 is duidelijk minder in trek. Bijzonder was dat we juist boven de N396 voor de tweede keer boomkijkers hebben waargenomen. Twee jaar geleden hadden we daar de eerste waarneming.

De droogvallende poelen op de flanken van beide natuurbruggen blijven ons zorgen baren.

Boomkijkers Valkenhorst

De boomkijkers van Valkenhorst zijn weer geteld. Het blijft een mooie ervaring om de boomkijkers te horen 'kwaken'.

Amfibieëncursus

In het voorjaar hebben we samen met de cursuswerkgroep een mooie groep cursisten kennis laten maken met de wondere wereld van de amfibieën. De groep was enthousiast en leergierig. Met dank aan de cursuswerkgroep waarmee we prettig hebben samengewerkt om dit mogelijk te maken.

Alle verzamelde gegevens zijn doorgegeven op www.telme.nl en aan de terreinbeherende organisaties.

3.3 FLORAWERKGROEP

Henk Groenemans

Dit jaar zijn we 25 keer het veld in geweest. Enkele gebieden hebben we meerdere keren bezocht om te kijken wat er het hele jaar staat.

Verder zijn enkele leden van de werkgroep nog alleen het veld in geweest om uit te zoeken of wat we hebben genoteerd wel het juiste was en of we alsnog iets gemist hadden. Deze mutaties zijn daarna verwerkt in de overzichten.

Voorgaande jaren gingen we (van half maart tot eind september) om de veertien dagen het veld in, maar dit jaar voor het eerst elke vrijdagmorgen om 10.00 uur.

We hebben ons globaal aan het jaarprogramma gehouden maar (door omstandigheden) niet altijd.

Gegevens over 2022:

- 25 excursies
- 889 planten op hun naam gebracht
- 269 verschillende planten
- 67 aandacht- / rode lijst soorten
- 220 uren in het veld geweest.

We zijn in de volgende gebieden geweest:

Boschlaan, Strabrechtsbroek, Vesterik zuid, Brandtorenven, ecoduct over de Valkenswaardseweg, 't Heike met zandpad langs de spoorlijn, Hulsbroeken, Strabrechtsdijk, Else Beemden, de Waarden, groenstrook Poortmannen, Veeven, Paddenven, Lijnven, Bijlven, Spinsterbergen west.

Alle gegevens van onze jaarlijkse inventarisaties worden doorgegeven aan Floron. Verder krijgen ook Staatsbosbeheer, Brabants Landschap en Brabant Water de gegevens van hun gebieden die wij geïnventariseerd hebben.

Ons jaarprogramma wordt ook elk jaar naar hen toe gestuurd en we vragen daarbij hun toestemming om daar te mogen inventariseren.

Verder wil de werkgroep de terreinorganisaties bedanken voor hun toestemming om op hun terreinen te mogen inventariseren.

3.4 VOGELWERKGROEP

Jan de Vries

Na twee jaar waarin de vogelwerkgroep als gevolg van corona op halve kracht draaide was 2022 het jaar van de herstart. We konden weer op de zaterdagen op excursie naar diverse vogelgebieden in de omgeving. Gelukkig bleken de vogels zich weinig aangetrokken te hebben van de problemen waar wij als mensen mee te maken hadden.

Behalve aan deze excursies namen meerdere leden deel aan diverse tellingen. Overigens gingen die ook in de coronaperiode door omdat die doorgaans door kleine groepen worden gedaan. Zo waren er broedvogeltellingen op de Strabrechtse Heide en het Strabrechts Broek, tellingen van oever- en huiszwaluwen in Heeze, Sterksel en Leende, uilentellingen in de Herbertusbossen en een telling van nachtzwaluwen op de Strabrechtse Heide. Ook deden we mee

aan de klapekstertellingen. De waarnemingen in het 1000-soortengebied gingen ook door, zij het dat die meestal door leden individueel werden gedaan.

De oproep die we hebben gedaan om meer mensen te werven voor de broedvogeltellingen op de Strabrechtse Heide, heeft niet veel nieuwe mensen gebracht. Dat blijft een punt van zorg.

We hebben in 2022 voor de laatste keer tellingen in het kader van het Agrarisch Natuurbeheer gedaan. In het gebied dat we vijf jaar hebben bezocht zijn nauwelijks veranderingen waargenomen. Dat komt er in feite op neer dat je de lijst bij wijze van spreken ook thuis had kunnen invullen. Nut en offer afwegende hebben we besloten daarmee te stoppen.

Daar staat tegenover dat op de valreep van 2022 is besloten weer tellingen te gaan doen in de Herbertusbossen. Dat heeft onze vogelwerkgroep vroeger ook gedaan, maar dat was gestopt. Op verzoek van de nieuwe boswachter Nick Jeurissen wordt die draad weer opgepakt samen met het IVN Veldhoven/Eindhoven/Vessem.

Andere hoogtepunten van onze vogelwerkgroep waren het uitstapje naar het Elbegebied. Daar te zijn is een feestje voor de vogelaars. In Heeze organiseerden we in het kader van het jubileum een vroege vogelwandeling van iedereen die daaraan wilde deelnemen, afgesloten met een ontbijt en een optreden van troubadour Nico van de Wetering. De belangstelling vanuit de bevolking viel wat tegen, maar het plezier was er niet minder om.

Bijzonder leerzaam was de studiebijeenkomst over roofvogels die werd verzorgd door Geert Engels en Jan en Corrie Vincent. Voor het eerst kregen de leden vooraf huiswerk zodat ze vragen konden voorbereiden. Vragen waren er in ieder geval genoeg en de meesten werden op deskundige wijze beantwoord. Maar, zei één van de aanwezigen na afloop, het herkennen van roofvogels blijft moeilijk.

Niet onvermeld mag blijven dat we dit jaar voor de allerlaatste keer onder leiding van boswachter Mari de Bijl naar het gesloten gebied de Valkenhorst zijn geweest. Dat kon nog net voordat Mari met pensioen ging. Het goede nieuws is dat zijn opvolger Nick Jeurissen heeft toegezegd dat hij bereid is die mooie traditie voort te zetten.

3.5 BOMENWERKGROEP

Will Mijs

Wat betreft de bomenwerkgroep was het jaar 2022 een rustig jaar. We zijn als groep vijf keer in onze gemeente aan het werk geweest om alleenstaande bomen (en ook bosjes) te determineren en op te nemen in ons bomenarchief. En daarbij viel me op, omdat we nagenoeg alle alleenstaande bomen in onze gemeente bekeken hebben, dat bij die bijeenkomsten in het veld het onbekende, de verrassing er niet meer was. Locaties als het sportpark in Leende, de wijk Providentia, de Zegge en rond de Sleutelbloem hebben we al meermalen bezocht, het nieuwe is er dan van af.

Wel zijn in die gebieden ofwel bomen verdwenen ofwel ouder geworden, zodat die bomen - vóór 2000 nog niet oud genoeg - als nieuwe bomen in ons archief opgenomen worden. Deze verdwenen en nieuwe bomen zijn nu voor ons het uitgangspunt om het gehele buitengebied van de gemeente opnieuw te inventariseren. Een groot probleem daarbij is dat we als IVN-ers in diezelfde jaren ook ouder zijn geworden. Struinen langs een sloot, erover springen en onder of over een draad door komen gaat niet meer zo gemakkelijk als vroeger.

Een ander aspect om door te gaan is de in de herfst van 2022 gestarte actualisering van de gemeentelijke bomenlijst. Op die lijst staan alle monumentale en beschermwaardige bomen in onze gemeente binnen de bebouwde kommen en de bomen in het buitengebied. Nadat er een overleg met de gemeenteambtenaren en het bureau verantwoordelijk voor die lijst was geweest, kregen we die voorlopige lijst per email ter inzage. Daarbij bleek dat er op die lijst nogal wat missers stonden.

Na nog een overleg met alle betrokkenen is nu afgesproken dat wij als bomenwerkgroep zelf die lijst mogen aanpassen en aanvullen. Hieraan gaan we begin 2023 beginnen. Wanneer die lijst klaar moet zijn, weten we nog niet. Het ziet er dus naar uit dat na het rustige jaar 2022 het jaar 2023 erg druk gaat worden.

3.6 NATUURBEHEER

Theo Sonnemans

Ook dit jaar hebben we weer 14 zaterdagochtenden en een paar extra ochtenden (senioren-groep) gewerkt voor Brabants Landschap, de gemeente Heeze-Leende en Staatsbosbeheer. Daarnaast zijn we begonnen aan een nieuw project voor Brabant Water.

Op diverse plekken hebben we wilgen geknot volgens de nieuwe inzichten: in het eerste jaar 50 tot 70 procent knotten en de rest het jaar daarop en dan een jaar niet knotten. Dat vereist wel een aangepaste planning om in het tweede jaar de kleine rest wilgen te knotten. Met deze werkwijze hebben de insecten alle jaren voldoende voedselaanbod.

In het gebied van de Spinsterberg is de Lange Vlaas (ven) vrij gezet van berk en grove den. Een project dat gedeeltelijk samen met de kinderen van groep 7 en 8 van basisschool St. Jan in Leenderstrip is uitgevoerd. Dat was een schoolproject om de kinderen meer kennis te laten maken met de natuur. Een groep werd aan het kappen gezet en de andere groep werd begeleid door Jan van Laar bij een wandeling over de natuurbrug. Daarna werd gewisseld. Kinderen en schoolbegeleiding waren enthousiast.

Op de Strabrechtse heide is op verschillende plaatsen berk en grove den verwijderd. Ook zijn poelen vrijgezet in het stroomgebied van de Kleine Dommel en op de Strabrechtse heide. Nabij het Heezerven werd onderhoud gepleegd aan de daar gelegen heides.

De heides bij het Kiezelven en de Braakhuizense heide zijn verder ontdaan van vooral grove den. Dit is een doorlopend project voor de komende jaren.

In het oppompgebied van Brabant Water, nabij de Huisvenseweg/weides van voormalig modelvliegveld, zijn we begonnen met een met grove dennen overgroeid heideveld open te leggen.

Langs het wandelpad nabij de ontginning is onderhoud gepleegd aan een houtsingel met veel witte berken. Tevens zijn er langs het wandelpad drie insectenhôtels geplaatst in de weide achter de werkschuur van Brabants Landschap.

Voor de amfibieënwerkgroep is in samenwerking met BL het paddenscherm weer opgezet.

Dit jaar hebben we ook weer ondersteuning verzorgd bij de boomplantdag in november. Ook zijn we betrokken geweest bij de uitvoering van het Tiny Forest project van Kindcentrum De Parel.

In het natuurterrein van het IVN aan de Hodibalduslaan zijn de nestkasten in het voorjaar schoon gemaakt en waar nodig gerepareerd. Ook is het terrein aangepakt met de bosmaaier om overmatig aanwezige brandnetel en braam te verwijderen.

Het ledenbestand bestaat uit ca 25 personen. Gemiddeld zijn ongeveer 10 leden aanwezig op de werkdagen.

3.7 NATUUR- EN MILIEUBESCHERMING

Henk Groenemans

Het was weer een jaar met hollen en stilstaan. Sommige projecten vroegen om heel snel te reageren. Soms was het ook dat een project via via bij ons kwam om alsnog een reactie te geven.

We zijn als werkgroep met de volgende zaken bezig geweest:

- vergunningen Poort 43, logistiek centrum op Poort 43
- zonneparken in Leende
- centrumplan Heeze
- bestrijding processierups
- wildzwijnpopulatie in onze gemeente
- bestemming voormalig VIC-terrein
- gemeenteraadsverkiezing 2022
- opstellen van tien verbeterpunten voor de toekomstige Raad van Heeze-Leende
- bomen langs de randweg die nu in een wei staan
- verkeersontwerp rotonde Geldropseweg
- doortrekking Randweg door het beekdal van de Groote Aa naar industrieterrein de Poortmannen
- doortrekking Poortmannen naar de Somerenseweg
- vrij liggend fietspad tussen Sterksel en Leende
- herstellen van zandpaden die verdwenen zijn in onze gemeente
- verkiezing mooiste boom van gemeente Heeze-Leende

- omgevingsvisie en omgevingstafel
- energietransitie, energiecridor langs de A67, zienswijze RES
- gemeentelijke informatievoorzieningen
- diverse kap- en omgevingsvergunningen
- contacten met de dorpsraad Sterksel
- boerenmanifestatie bij het gemeentehuis
- bijscholing over bloemrijke akkerranden en behoud van bepaalde zeldzame akkeronkruiden
- actualisatie van de bomenlijst

- halfjaarlijks overleg met de wethouder
- uitbreiding camping Heezerenbosch
- camping aan de Hodibalduslaan
- aanleg van een bouwplaats Brabantsedag in Natuurnetwerk Brabant
- wandelen met het nieuwe college en de gemeenteraadsleden van onze gemeente
- wandeling met de BMF naar aanleiding van hun jubileum

Toelichting bij enkele onderwerpen

Verkeersontwerp rotonde Geldropseweg

Wij zijn naar de voorlichtingsavond geweest en hebben daar bekeken wat voor invloed/consequenties dit heeft op de bomen daar.

Doortrekking Randweg door het beekdal van de Groote Aa naar industrieterrein de Poortmannen

We zijn hier als werkgroep al diverse jaren mee bezig. Nu is er een variantenstudie van gemaakt en gepresenteerd door de gemeente met Bureau Royal HaskoningDHV.

De doortrekking van de randweg tast het beekdal van de Groote Aa aan. Dit is een uniek beekdal met zijn kleinschalige landschapselementen en op diverse plaatsen een kwel. Daarbij komen ook nog planten en dieren voor die op de rode lijst staan.

De doorsnijding van het beekdal zullen we niet kunnen voorkomen.

Als we kijken naar de variantenstudie Randweg - Poortmannen geeft variant 1 de minste schade aan de natuur. Dus als de verlengde randweg naar de Poortmannen moet komen kiezen wij voor variant 1.

Herstellen van zandpaden die verdwenen zijn in onze gemeente

We zijn al diverse jaren met de gemeente bezig om verdwenen zandpaden weer te herstellen. En dan vooral die zandpaden die op de wegenlegger van onze gemeente staan. Deze paden zijn namelijk eigendom van de gemeente.

Dit punt hebben wij als werkgroep al jaren bij diverse wethouders aangekaart en we hopen dat bij dit nieuwe college actie wordt ondernomen om de zandpaden te herstellen.

Boerenmanifestatie bij het gemeentehuis

Een van onze leden van de werkgroep is daar gaan kijken en heeft contact gehad met een van de leden van de ZLTO. Bij dit gesprek heeft ons lid het AJK van het ZLTO uitgenodigd voor een gesprek. Dit gesprek is nog niet geweest.

Wandelen met het nieuwe college en de gemeenteraadsleden van onze gemeente

Na de verkiezingen heeft het bestuur van IVN Heeze-Leende het College van B & W en de raadsleden uitgenodigd voor een wandeling vanaf de Sleutelbloem.

Omdat onze werkgroep veel contact heeft met de gemeente waren wij daar ook aanwezig.

3.8 BIBLIOTHEEK, INFORMATIE & IVN WINKEL

Loes Keijsper, Diny Michiels, Leo van Bossum

In het jaar 2022 werd er volop gebruik gemaakt van de Sleutelbloem, in totaal 160 maal door werkgroepen.

Op de woensdagochtend zijn we er voor informatie, koffie en de bibliotheek, en het snoeien van de klimop aan de gevel.

Onze natuurbibliotheek is nu gelinkt aan Bibliotheek Dommeldal. Daar wordt nog weinig gebruik van gemaakt door niet-IVN'ers.

Op de woensdagmiddagen was de KBO in de Sleutelbloem.

De verlichting is vervangen door LED-licht. Een ventilatierooster is vernieuwd en weer bruikbaar.

Dank aan Anton Evers voor het up-to-date maken van onze digitale natuurboekenlijst, dank aan Marleen Hoogendam die de toiletruimte poetst.

We wensen alle IVN'ers een natuurrijk 2023.

PS Onze wens voor 2023 is een nieuwe boom ter vervanging van de omgewaaide lijsterbes.

4 PR EN COMMUNICATIE

4.1 PR & COMMUNICATIE

Ruud Krielaart

De belangrijkste onderdelen zijn:

- 1 Website
- 2 Groene Blaadje
- 3 Nieuwsbrief
- 4 Sociale media
- 5 Persberichten
- 6 Lezingen

Ad 1 Website

Afgelopen jaar is onze webmaster, Anne Groenewegen, druk bezig geweest om de gegevens van onze huidige website over te zetten naar een nieuwe omgeving. IVN Nederland had besloten om een nieuwe website te laten bouwen, omdat het programma achter de oude site niet langer ondersteund wordt. De nieuwe website heeft meer zoekfuncties, is overzichtelijker, gebruikersvriendelijker en heeft een frissere uitstraling. Hoewel dit wel de planning was, is het niet gelukt om de nieuwe versie eind 2022 in productie te laten gaan. De nieuwe datum is nu januari 2023.

Ad 2 Groene Blaadje

In 2022 zijn we voor het eerst overgestapt op een frequentie van twee edities per jaar: voor- en najaar. Voor het eerst waren de nummers volledig in kleur. Diverse werkgroepen en veel afzonderlijke leden hebben een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van ons afdelingsblad. Klaasje Douma heeft het weer tot een mooi geheel gemaakt. Ook dit jaar konden wij weer rekenen op de prachtige covers van Ciel Broeckx en de distributiediensten van Ans Loe- ters en haar bezorgers. Aan het eind van ieder blad is voor het eerst een speciale jeugd-katern ("Grassprietjes") opgenomen, een creatie van Anouk van Maldegem.

Ad 3 Nieuwsbrief

Afgelopen jaar zijn er 24 nieuwsbrieven uitgebracht (13 reguliere en 11 extra). De extra nieuwsbrieven betroffen diverse lezingen, de Rabo-actie en het ledenuitje. Er is bewust gestreefd naar een grotere wisselwerking tussen onze nieuwsbrief en de IVN-website. De redactie van de nieuwsbrief was in handen van de coördinator PR & Communicatie.

Ad 4 Sociale media (Facebook / Instagram)

Er is in 2022 een enquête gehouden onder onze leden naar de populariteit van de Facebook-pagina die we samen met de andere IVN-afdelingen in de regio ZO Brabant bijhouden. Het onderzoekje heeft uitgewezen dat weinigen het gebruiken. Sinds enkele maanden zijn wij daarom gestart met een eigen Instagram-account. Voor beide media is Sandra de Haan de beheerder. Eerste indruk is dat Instagram meer aanslaat dan Facebook. Op dit moment zoeken wij nog naar de meest optimale vorm om zoveel mogelijk volgers te krijgen.

Ad 5 Persberichten

In 2022 zijn er 45 persberichten verstuurd: 10 aankondigingen van publiekswandelingen en 35 van lezingen, cursussen, acties. De persberichten werden aangeboden aan de lokale media (kranten, websites) en aan onze eigen kanalen (website, nieuwsbrief, sociale media).

Ad 6 Lezingen

Afgelopen jaar zijn vier lezingen georganiseerd, waarvan twee door de werkgroep Natuurbeheer. Daarnaast is er een filmavond gehouden met medewerking van Cor Speek. De lezingen en de filmavond werden goed tot zeer goed bezocht. Bij de wolvenlezing van Johan Mees waren 120 mensen aanwezig.

Enquête Interne Communicatie

In 2022 hebben we een kleine enquête gehouden onder onze leden naar de interne communicatie binnen onze vereniging. Het ging met name over de mate van waardering voor het Groene Blaadje, de digitale nieuwsbrief en onze website (hoewel deze laatste ook en vooral voor de communicatie naar buiten is). De vraag was of deze communicatie-uitingen aan de verwachtingen voldeden. Hoe goed werd het gelezen? En moeten er aanpassingen komen? Wat de website betreft: was deze overzichtelijk, was alles goed en snel te vinden?

Ongeveer de helft van onze leden en donateurs (104) hebben de enquête ingevuld.

De uitslag was als volgt:

- Groene Blaadje: verreweg de meeste leden lezen het Groene Blaadje helemaal of voor een groot gedeelte, een klein deel leest het af en toe. Tweederde van de leden zou het heel jammer vinden als het huidige blad verdwijnt, maar een kwart van de leden zou wel een aanpassing willen. Ruim 60% wil uitsluitend een digitale versie ontvangen, de rest wil het op papier of beide.
- Nieuwsbrief: bijna 90% van de mensen die de enquête ingevuld hebben lezen de nieuwsbrief helemaal of voor een groot gedeelte, de rest leest af en toe een onderdeel. Driekwart van de leden zou het heel jammer vinden als de nieuwsbrief verdwijnt, maar zo'n 15% wil wel een aanpassing.
- Website: Bijna 90% kijkt soms of regelmatig op onze website. Verreweg het grootste deel daarvan vindt de website duidelijk, 20% heeft er soms moeite mee om iets te vinden.

Conclusie is dat onze communicatiemiddelen grotendeels voldoen aan de verwachtingen en behoeftes van onze leden. De suggesties voor verbeteringen worden momenteel verder uitgewerkt.

5 BESTUUR

5.1 HET BESTUUR

5.1.1 Samenstelling bestuur

In 2022 was het bestuur als volgt samengesteld:

- Ben Pollmann, voorzitter
- Petra Leeuwestein-Verbeek, secretaris
- Geert Engels, penningmeester
- Ko Dousma, algemeen bestuurslid
- Paul Gerits, algemeen bestuurslid.

Een verdere uitbreiding wordt nog steeds gewenst om de zich voortdurend uitbreidende bestuurstaken goed te kunnen blijven vervullen. Gezien de huidige samenstelling gaat de voorkeur uit naar een vrouw dan wel jongere.

5.1.2 Doelen voor 2022

Een mooi IVN jaar is het geworden, 2022. Na twee jaar COVID-maatregelen met alle beperkingen die we gehad hebben konden we in 2022 weer volop gezamenlijk de natuur in. Alle werkgroepen waren dan ook weer volop aan de slag gegaan met hun jaarlijkse activiteiten. Wat betreft het bestuur en de geplande doelstellingen, een groot deel dat gepland was is ook uitgevoerd of loopt door in 2023. Om een aantal van de belangrijkste punten te noemen:

Algemene bestuurlijke zaken

- Aanstelling vertrouwenspersoon
- Aanscherping veiligheidsbeleid (incl. calamiteitenplan)
- Aanvraag VOG voor vrijwilligers die met kinderen werken
- Vaststelling fotobeleid

Communicatieve bestuurlijke zaken:

- Regelmatig overleg met gemeente
- Regio-overleg IVN
- Regelmatig overleg met collega natuurorganisaties
- Werkgroepen uitnodigen in bestuursvergaderingen
- Coördinatoren-overleg (nieuwe stijl)

Overige zaken die op de agenda stonden:

- Enquête HGB/nieuwsbrief
- Ledenwerving, ledenbinding (“expeditie leden activeren” van IVN Landelijk)
- Verkiezing mooiste boom Heeze-Leende-Sterksel
- Initiatief crowdfunding voor amfibieën-tunnel(s)
- Jaarplan (activiteiten) 2023

Een aantal doelen voor 2022 loopt nog door in 2023, zoals “mooiste boom”, “crowdfunding amfibieën-tunnel” en uiteraard zijn alle overleggen terugkerend.

Ook zal in 2023 gekeken worden of we leden kunnen motiveren om mee te doen aan de “expeditie leden activeren” (zie ook deze [link](#)). Belangstellenden kunnen zich melden bij het bestuur.

Daarnaast willen we het starten van een jeugd IVN 11+ gaan stimuleren. Ook daar zal extra hulp voor nodig zijn.

Al met al toch een mooi resultaat voor het na-covid jaar 2022, waarin we met ons allen er weer aan moesten wennen dat alles “weer kan en mag”. Maar waarbij toch gebleken is dat we allemaal voorzichtiger zijn geworden: met een hoestje of een kuchje is het tegenwoordig al snel “ik blijf thuis voor de zekerheid”. Hopelijk komt onze onbevangenheid weer helemaal terug in 2023.

5.2 SAMENWERKING

Onze missie proberen we te verwerkelijken in samenwerking met vele partijen:

- het bestaande regio-overleg (met collega IVN-afdelingen uit onze regio) is versterkt door ondersteuning van IVN Brabant. Het thema Kind en Natuur wordt gezamenlijk uitgediept.
- we hebben geïnvesteerd in opbouw van goede contacten met de gemeentelijke gremia; zo is met het nieuwe college en de raad al wandelend kennis gemaakt. Wederzijdse Ideeën en standpunten konden worden verkend, geholpen door onze tien verbeterpunten voor een nieuwe bestuurscultuur.
- de banden met de Brabantse Milieufederatie zijn steviger aangehaald via ons verjaardagscadeautje ter gelegenheid van hun 50 jarig jubileum: een zeer geslaagde wandeling met lunch op een idyllisch plekje (met dank aan Ciel)
- het concept natuurouders is uitgedragen naar alle basisscholen in onze gemeente. De ombouw van het oude scholenwerk naar een toekomstbestendiger versie vordert.
- het samenwerkingscontract met natuurbegraafplaats Schoorsveld is weer verlengd
- ook de relatie met Rotary Strabrecht is een blijvertje, net als
- de al jaren durende goede samenwerking met natuurbeherende instanties als Brabants Landschap en Staatsbosbeheer, en met Waterschap De Dommel.

5.3 AFDELING HEEZE-LEENDE

5.3.1 Financiën

Hoewel de financiën pas tijdens de jaarvergadering worden besproken en naar wij hopen ook goedgekeurd, kunnen we wel enkele voorlopige conclusies trekken.

Jubileumjaar

In de begroting van 2022 was nog geld uitgetrokken voor activiteiten van het jubileumjaar die als gevolg van corona waren uitgesteld. Na afloop van alle activiteiten is er verantwoording afgelegd aan een tweetal subsidiënten, die daarna de toegezegde gelden (€ 2000,-) hebben overgemaakt.

De uitgaven voor de jubileumactiviteiten zijn nagenoeg gelijk aan de inkomsten.

Exploitatie

De kosten/baten zijn in 2022 positief.

Activa

Er was een negatief resultaat van onze beleggingen van 20%.

Resultaat

We sluiten 2021 af met een positief resultaat. Dit komt grotendeels uit toegenomen banksaldi.

Verhuur Sleutelbloem

Het hele jaar is de Sleutelbloem op woensdagmiddagen (49 keer) weer verhuurd geweest aan de KBO. Als gevolg van de coronamaatregelen is de Sleutelbloem enkele periodes gesloten geweest. Daarnaast is ons lokaal één avond verhuurd.

Ledenadministratie

Procurios is leidend in onze ledenadministratie. Hiervan wordt minimaal eenmaal in de maand een lokale dump gemaakt voor gebruik ten behoeve van het bestuur en voor verzending van Het Groene Blaadje en mailings. In Procurios zijn ook opgenomen alle relaties (politiek, media, andere IVN-afdelingen, verenigingen e.d.) die geen lid zijn. Dit om eenvoudig lijsten te kunnen samenstellen.

In 2022 hebben wij wegens overlijden afscheid moeten nemen van drie leden. Enkele leden en donateurs hebben hun lidmaatschap opgezegd.

Er kwamen 32 nieuwe leden bij. Hiervan zijn er 8 jeugdlid.

Per 31 december 2022 waren er 263 leden en 15 donateurs.

5.3.2 Ledenactiviteiten

Begin 2022 konden we blijmoedig de activiteiten hervatten na de langdurige coronaperiode. Er stonden nog een aantal jubileumactiviteiten op het programma, zoals de wolvenlezing, het vogelontbijt en het feestelijke ledenuitje.

De wolvenlezing werd zeer goed bezocht en ook aan het vogelontbijt hebben velen met plezier deelgenomen. Het uitje werd een dag om de Strijper Aa, met ongeveer 50 deelnemers

eveneens goed bezocht, en er is enthousiast gepuzzeld en gewandeld. Afgesloten werd met een gezellig diner in het Brouwershuis te Leende.

Op 18 juni hebben we B & W en de meerderheid van de raad ontvangen in de Sleutelbloem gevolgd door een wandeling door ons mooie beekdal. Uiteraard werd onze locatieproblematiek niet onbesproken gelaten. Maar de schoonheid van de natuur was het hoofdthema.

Op de duurzaamheidsmarkt van de gemeente in Sterksel was IVN Heeze-Leende ook duidelijk aanwezig.

Daarnaast hebben we de Brabantse Milieu Federatie op bezoek gehad, een uitnodiging van onze kant voor hun 50 jarig bestaan, afgesloten met een wandeling naar en lunch aan de Boschlaan. En ook is er gewandeld met asielzoekers, tijdelijk te gast in onze gemeente.

In november is het Tiny Forest geplant, een project van IVN Brabant, de gemeente Heeze-Leende en basisschool De Parel met medewerking van onze natuurwerkgroep.

Al met al een jaar waarin weer veel activiteiten (te veel om op te noemen) zijn opgestart.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd d.m.v. druk, fotokopie, micro-film of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden noch mag het zonder schriftelijke toestemming worden gebruikt voor commerciële toepassingen en/of voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

De auteur besteedt de grootst mogelijke aandacht aan de juistheid van informatie in dit rapport. Fouten zijn echter niet volledig uit te sluiten. U kunt daarom geen rechten ontleen aan deze teksten.

